

Sygn. akt III AUa 1676/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2017 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Irena Różańska-Dorosz (spr.)

Sędziowie: SSA Monika Kiwiorska-Pająk

SSA Robert Kuczyński

Protokolant: Robert Purchalak

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2017 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) S.A. we W.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.**

przy udziale **A. N., M. K., J. K., (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W.**

o składki na ubezpieczenie społeczne

na skutek apelacji (...) S.A. we W. i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 28 kwietnia 2015 r. sygn. akt VIII U 3469/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w pkt I. w ten sposób, że odwołanie oddala;

II. oddala apelację wnioskodawcy;

III. zasądza od wnioskodawcy na rzecz strony pozwanej kwotę 315 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 28 kwietnia 2015 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu VIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych w punkcie I zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oddziału we W. z 25 marca 2013 r., ustalając, że nie stanowią podstawy wymiaru składek A. N., podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek (...) S.A., z siedzibą we W. przychody osiągnięte z tytułu umów cywilnoprawnych w październiku 2009 r., w punkcie II oddalił dalej idące odwołanie, a punkcie III oddalił odwołania wnioskodawcy od dwóch decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oddziału we W. z 25 marca 2013 r., dotyczące M. K. i J. K., natomiast w punkcie IV zasądził od wnioskodawcy na rzecz strony pozwanej kwotę 840 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy wydał w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

Spółka (...) jest spółką celową należącą do (...) Spółka Akcyjna, powołaną do wdrożenia jednolitego systemu informatycznego na rzecz spółek należących do grupy kapitałowej „(...)”. Na podstawie umowy licencyjnej z 7 maja 2007 r. udostępniony został spółce „(...)” Sp. z o.o. system informatyczny, który stanowi jednorodny układ modułów współpracujących ze sobą i tworzących jako całość system wspomagający kompleksowo procesy gospodarcze użytkownika. Powodem wdrożenia (...) było przejście z zarządzania zespołami na zarządzanie procesem. Spółka „(...)” zamierzała gospodarczo wykorzystywać w pełni funkcjonalny (...) udostępniając go spółkom z grupy (...) zgodnie z zasadami wynikającymi z umowy licencyjnej z 7 maja 2007 r. zawartej z (...) Sp. z o.o. i w ten sposób zapewnić tym spółkom pełną obsługę procesów biznesowych z wykorzystaniem tego systemu. W spółce byli zatrudnieni tylko kierownicy projektu i asystenci. Każdy z kierowników projektu odpowiedzialny był za wdrożenie określonego modułu systemu. Wdrożenie nadzorował komitet sterujący powołany zarządzeniem prezesa zarządu grupy kapitałowej „(...)”. Spółka „(...)” zdecydowała się zatrudnić na podstawie umów cywilnoprawnych osoby będące pracownikami spółek grupy (...). Osoby chętne do zawarcia umów zgłaszały się do poszczególnych kierowników projektu. Kierownicy prowadzili rozmowy z kandydatami. Były to rozmowy pozwalające na ustalenie czy kandydat posiada odpowiednią wiedzę, przydatną do prac nad projektem, a dotyczyło to wiedzy nie tylko będących w zakresie czynności u wnioskodawcy, ale wiedzy nabytej z doświadczeniem zawodowym. Osoby zatrudniono do pracy przy tworzeniu odpowiednich modułów, w których mapowano procesy, które do tej pory znajdowały się w różnych systemach bądź poza systemami w poszczególnych spółkach grupy kapitałowej. Dotyczyło to wszelkich procesów aplikowanych w spółkach między innymi kadry, naliczanie wynagrodzeń, gospodarka magazynowa czy rozliczanie czasu pracy. Istotną przesłanką zatrudnienia w spółce „(...)” przy pracach nad systemem (...) była wiedza pracownika o konkretnym module działającym w spółce go zatrudniającej. Pracownicy „(...)” S.A. wykonywali równocześnie umowy zlecenia zawarte z „(...)”, w ramach których brali udział w procesach zespołowych wdrożeniowych, wykonując prace zmierzające do wdrożenia (...) w grupie kapitałowej „(...)”, w tym również w „(...)” Sp. z o.o. Wszystkie procesy w całej grupie (...) zostały zunifikowane i są uniwersalne., każda ze spółkę, która w dacie wprowadzenia w życie (...) z tego systemu korzystała, ma taką możliwość w przyszłości.

Na mocy umowy licencyjnej spółka „(...)” uzyskała na rzecz spółki (...) S.A. prawo do korzystania z systemu (...), którego celem jest usprawnienie kompleksowego zarządzania wewnętrznymi procesami gospodarczymi, zachodzącymi w podmiotach należących do grupy (...). Spółka (...) jako podmiot grupy kapitałowej „(...)”, korzystający z zintegrowanego systemu informatycznego (...), była beneficjentem prac wdrożeniowych prowadzonych przez „(...)” sp. z o.o., przy udziale m. in. pracowników spółki (...) S.A. W dniu 31 grudnia 2009 r. (...) S.A. zawarła umowę o rozliczenie nakładów na licencje i wdrożenie systemu (...) z (...)” Sp. z o.o.

Spółka „(...)” S.A. na podstawie umowy o wykonanie wdrożenia zintegrowanego systemu informatycznego (...) w grupie (...) z 22 stycznia 2008 r. zawartej z „(...)” świadczyła na rzecz z „(...)” spółki z o.o. od 2008 r. do marca 2010 r. usługi wdrożenia systemu (...) w grupie (...). Usługi te obejmowały następujące czynności:

- wykonanie koncepcji szczegółowej wdrożenia i funkcjonowania systemu,
- przygotowanie prototypu systemu (wersji testowej systemu),
- przygotowanie systemu do pracy rzeczywistej i start produkcyjny systemu,
- wsparcie po starcie produkcyjnym.

Celem wdrożenia systemu (...) w grupie (...) było zastąpienie różnych systemów informatycznych używanych przez spółki grupy (...) jednym wspólnym dla wszystkich spółek (zintegrowanym), który działałby tak samo we wszystkich tych spółkach, zarówno w tych wówczas należących do grupy (...), jak i spółkach, które w przyszłości należeć będą do grupy (...). Jeden wspólny system informatyczny miał pozwolić na ujednoczenie przebiegu procesów „Back office” w tych spółkach - tak, aby procesy te we wszystkich spółkach zachodziły jednolicie, były zunifikowane, co miało z kolei dać przejrzysty obraz tych spółek i sposobu zarządzania nimi. Zleceniobiorcy, w ramach zawartych umów zlecenia

ze Spółką „(...)” zajmowali się, wybranymi czynnościami, pozwalającymi opisać oczekiwane przez „(...)” spółkę z o.o. zasady działania systemu (analiza przedwdrożeniowa) oraz ocenić czy skonfigurowany system działa poprawnie.

W tym celu Spółka „(...)” utworzyła tzw. zespoły wdrożeniowe składające się z osoby pełniącej funkcję tzw. „Key Usera”, tj. tzw. kluczowego użytkownika, zatrudnionego w „(...)” sp. z o.o., osób posiadających wiedzę merytoryczną o przebiegu procesów gospodarczych (biznesowych) właściwych dla danego modułu systemu (...) (np. prowadzenie kadr i płac, prowadzenie rachunkowości, prowadzenie controllingu, prowadzenie opieki posprzedażowej), które to procesy miały być obsługiwane za pomocą (...) po wdrożeniu tego systemu i konsultantów informatycznych z (...) S.A. lub jej podwykonawców.

W ramach jednego z pierwszych etapów wdrożenia, tzw. analizy przedwdrożeniowej - zleceniobiorcy brali udział w tzw. mapowaniu procesów, tzn. ustnym wyjaśnieniu konsultantom informatycznym, jak dany proces (np. wystawienie faktury), który ma być później obsługiwany za pomocą systemu (...), powinien optymalnie, czy też nawet modelowo (wzorcowo) przebiegać. W tym etapie udział brały osoby, które posiadały wiedzę i doświadczenie w zakresie danego procesu, np. wystawiania faktur, kadr, gospodarki magazynowej i które nierzadko zajmowały się danym procesem (np. wystawianiem faktur) u swojego pracodawcy (m.in. stąd miały wiedzę i doświadczenie dotyczące prawidłowego przebiegu). Ich zadaniem nie było opisanie, jak ten proces przebiega u ich pracodawców, ale jak modelowo (wzorcowo) proces powinien przebiegać, czasami nawet wbrew temu, jak ten proces przebiegał u pracodawcy.

Następnie, po skonfigurowaniu systemu (...) przez (...) S.A. zleceniobiorcy brali później udział w testach systemu (...). Testowanie to odbywało się w sali budynku (...) przy ul. (...) we W., bądź w sali budynku (...), które były wyposażone w komputery i system do testowania i testowali poszczególne moduły systemu wg otrzymanych scenariuszy testowych. Błędy zgłaszali do przedstawicieli „(...)” sp. z o.o. lub bezpośrednio do przedstawicieli (...) S.A., którzy je usuwali i ponownie zleceniobiorcy testowali, czy po usunięciu błędu dany system działa prawidłowo. Dla wykonywania czynności przez zleceniobiorców nie miało znaczenia to, w której spółce z grupy (...) dany zleceniobiorca był zatrudniony na umowę o pracę. (...) S.A. nie posiadało i nadal nie posiada informacji, w jakich podmiotach osoby te były zatrudnione.

Wszystkie spółki korzystające z systemu (...), które rozpoczęły użytkowanie zaraz po jego wdrożeniu, w styczniu 2010 r. oraz te, które korzystają obecnie, korzystają z tego samego systemu (...) i mogą stosować cały system, tzn. wszystkie jego moduły i wszystkie funkcjonalności, tj.: księgowość, kontroling, konsolidację, sprzedaż, zakupy i logistykę, kadry i płace, e-learning, CRM sprzedaż, CRM obsługę posprzedażową, obsługę majątku, obsługę nieruchomości, bazy wiedzy, portal.

Obecnie około 50 spółek z grupy (...) korzysta z tego samego systemu (...), z którego rozpoczynały korzystanie 24 spółki z grupy (...) w styczniu 2010 r.

A. N., posiadająca wyższe wykształcenie - magister psychologii była zatrudniona w (...) S.A. na podstawie umowy o pracę na czas określony od 2 stycznia 2007 r. do 31 grudnia 2009 r. jako specjalista ds. personalnych, a od 1 grudnia 2007 r. menadżer ds. rekrutacji, natomiast w okresie 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2010 r. na stanowisku menadżera ds. rekrutacji.

W dniu 1 stycznia 2011 r. A. N. została zatrudniona na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. W dniu 5 lutego 2008 r. A. N. zawarła z „(...)” sp. z o.o. umowę zlecenia na okres od 6 lutego 2008 r. do 31 grudnia 2008 r. W umowie wskazano, że wykonawca posiada odpowiednią wiedzę i doświadczenie zdobyte podczas zatrudnienia w jednej ze spółek należących do grupy kapitałowej „(...)” dotyczące w szczególności specyfiki funkcjonowania tego typu podmiotu oraz jego potrzeb w zakresie korzystania z systemów informatycznych w danym obszarze, co pozwala mu brać czynny udział w pracach zespołu wdrożeniowego oraz udzielać informacji, porad i konsultacji w zakresie niezbędnym do sprawnego i efektywnego wdrożenia (...) w tym obszarze. Zgodnie z § 1 powyższej umowy wykonawca zobowiązał się do czynnego udziału w pracach zespołów wdrożeniowych w obszarze kadr i płac i wykonywania w

oparciu o zdobytą dotychczas wiedzę i doświadczenie, prac zmierzających do sprawnego i efektywnego wdrożenia (...) w grupie kapitałowej „(...)” w powyższym obszarze.

W dniu 26 stycznia 2009 r. A. N. zawarła z „(...)” sp. z o.o. umowę zlecenia na okres od 26 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2009 r. W umowie wskazano, że wykonawca posiada odpowiednią wiedzę i doświadczenie zdobyte podczas zatrudnienia w jednej ze spółek należących do grupy kapitałowej „(...)” dotyczące w szczególności specyfiki funkcjonowania tego typu podmiotu oraz jego potrzeb w zakresie korzystania z systemów informatycznych w danym obszarze, co pozwala mu brać czynny udział w pracach zespołu wdrożeniowego oraz udzielać informacji, porad i konsultacji w zakresie niezbędnym do sprawnego i efektywnego wdrożenia (...) w tym obszarze. Zgodnie z § 1 powyższej umowy wykonawca zobowiązał się do czynnego udziału w pracach zespołów wdrożeniowych w obszarze HR Zespół Rekrutacja i wykonywania w oparciu o zdobytą dotychczas wiedzę i doświadczenie, prac zmierzających do sprawnego i efektywnego wdrożenia (...) w grupie kapitałowej „(...)” w powyższym obszarze.

A. N. zawsze była zatrudniona na stanowiskach związanych z rekrutacją, szkoleniami, rozwojem pracowniczym. Brała udział we wdrożeniu systemu (...). Brała udział w 3 modułach, rekrutacja - moduł ten nie został wdrożony, umowy zlecenia i czas pracy. Jej rola, jeżeli chodzi o umowy zlecenia i czas pracy polegała na testowaniu systemu. Sprawdziała, czy wszystkie procesy w systemie są wykonywane zgodnie ze wzorcami z modelem. Na te prace miała zawartą osobną umowę z firmą (...). Była to terminowa umowa zlecenia na wdrożenie systemu. Umowa ta obejmowała rok 2008, od lutego. Dostawała zaproszenie na spotkanie ze strony (...) i wszyscy spotykali się z członkami zespołu dotyczącego danego modułu, np. umowy zlecenia. W spotkaniu tym brali udział członkowie zespołu dotyczącego danego modułu. Wśród członków danego zespołu byli pracownicy (...). Odbываły się spotkania, na których byli przedstawiciele spółki „(...)”. Spotkania odbywały się czasami popołudniami czasami wcześniej. Ubezpieczona była rozliczana z efektów pracy. Miała do wykonania zadania, takie jak np. przetestowanie danego modułu. To było zakończenie etapu wdrożenia i po tym dopiero była rozliczana z całości. Prace te były testowane w budynku (...), gdzie ubezpieczona otrzymywała zaproszenie. Tam też były przygotowane stanowiska pracy. Testowała ten system na przygotowanych urządzeniach. Dany moduł miał kierownika zespołu, była to osoba która wyznaczała zadanie i koordynowała prace - główny tester. Te moduły, przy których ubezpieczona brała udział, były na tyle proste, że trzeba było się dostosować do obowiązującego prawa. Moduł rekrutacji w ogóle nie został wdrożony. W zakresie obowiązków pracowniczych nie zajmowała się ani testowaniem systemu, ani umowami zlecenia, czasem pracy. Analiza przedwdrożeniowa dotyczyła tylko modułu rekrutacji i był tworzony idealny moduł. Na początku ubezpieczona nie wiedziała, jakie otrzyma wynagrodzenie. Nie wiedziała, kto ustalał wynagrodzenie i od czego ono zależało.

M. K., posiadająca średnie wykształcenie - technik hotelarstwa, była zatrudniona w (...) S.A. na podstawie umowy o pracę w okresach: od 2 września 1998 r. do 31 grudnia 2003 r., na początku jako referent ds. gospodarki materiałowej, a od 1 maja 2003 r. jako referent ds. administracyjnych, od 1 lipca 2005 r. do 31 grudnia 2009 r. jako specjalista ds. administracyjnych, a od 1 listopada 2006 r. do 31 grudnia 2014 r. – specjalista ds. nadzoru majątku.

Dodatkowo, od 2 stycznia 2004 r. do 30 czerwca 2005 r. ubezpieczona była zatrudniona na podstawie umowy o pracę w (...) sp. z o.o. jako opiekun kontraktów.

W dniu 11 lutego 2008 r. M. K. zawarła z „(...)” sp. z o.o. umowę zlecenia na okres od 12 lutego 2008 r. do 31 grudnia 2008 r. W umowie wskazano, że wykonawca posiada odpowiednią wiedzę i doświadczenie zdobyte podczas zatrudnienia w jednej ze spółek należących do grupy kapitałowej „(...)”, dotyczące w szczególności specyfiki funkcjonowania tego typu podmiotu oraz jego potrzeb w zakresie korzystania z systemów informatycznych w danym obszarze, co pozwala mu brać czynny udział w pracach zespołu wdrożeniowego oraz udzielać informacji, porad i konsultacji w zakresie niezbędnym do sprawnego i efektywnego wdrożenia (...) w tym obszarze. Zgodnie z § 1 powyższej umowy wykonawca zobowiązał się do czynnego udziału w pracach zespołów wdrożeniowych w obszarze (...) i wykonywania w oparciu o zdobytą dotychczas wiedzę i doświadczenie, prac zmierzających do sprawnego i efektywnego wdrożenia (...) w grupie kapitałowej „(...)” w powyższym obszarze. Ubezpieczona jest specjalistą ds. rozliczeń. Sama zgłosiła się do układania procesu zarządzania majątkiem. Została z nią podpisana umowa zlecenie przez firmę (...). Spotkania odbywały się zawsze po godzinach pracy. Wynagrodzenie otrzymała po zakończeniu

tworzenia procesu. Spotkania odbywały się w (...). Moduł, przy którym pracowała został wdrożony. Obecnie ma dostęp do tego modułu, ale nie pracuje na nim.

Obowiązki pracownicze ubezpieczonej dotyczą wystawiania faktur, opisywania faktur sprzedaży, a podczas wykonywania umowy zlecenia musiała opisać proces, w jaki sposób ma wyglądać sposób ewidencjonowania środków trwałych. Bazowała na ogólnej wiedzy dot. ewidencji środków trwałych. Ze strony (...) S.A. nikt nie nadzorował i nie kontrolował wykonywanych prac. Nie brała udziału w testach tego modułu.

J. K., ukończyła studia na kierunku administracja w zakresie prawa i ochrony pracy, posiada tytuł zawodowy licencjata. Była zatrudniona od 15 lutego 2001 r. w (...) sp. z o.o. na stanowisku ds. cateringu. Z dniem 31 maja 2001 r. nastąpiła zmiana jej stanowiska pracy na asystentkę zarządu i koordynatora biura operacyjnego, w związku z przekazaniem części zakładu pracy (...) do (...) S.A. Od 1 sierpnia 2007 r. (...) S.A. stał się z mocy prawa stroną w dotychczasowym stosunku pracy pomiędzy ubezpieczoną a (...) S.A.

W dniu 5 lutego 2008 r. J. K. zawarła z „(...)” sp. z o.o. umowę zlecenia na okres od 6 lutego 2008 r. do 31 grudnia 2008 r. W umowie wskazano, że wykonawca posiada odpowiednią wiedzę i doświadczenie zdobyte podczas zatrudnienia w jednej ze spółek należących do grupy kapitałowej „(...)”, dotyczące w szczególności specyfiki funkcjonowania tego typu podmiotu oraz jego potrzeb w zakresie korzystania z systemów informatycznych w danym obszarze, co pozwala mu brać czynny udział w pracach zespołu wdrożeniowego oraz udzielać informacji, porad i konsultacji w zakresie niezbędnym do sprawnego i efektywnego wdrożenia (...) w tym obszarze. Zgodnie z § 1 powyższej umowy wykonawca zobowiązał się do czynnego udziału w pracach zespołów wdrożeniowych w obszarze systemów wspomagania zarządzania – moduł (...) i wykonywania w oparciu o zdobytą dotychczas wiedzę i doświadczenie, prac zmierzających do sprawnego i efektywnego wdrożenia (...) w grupie kapitałowej „(...)” w powyższym obszarze.

W dniu 2 grudnia 2008 r. J. K. zawarła z „(...)” sp. z o.o. umowę zlecenia na okres od 2 grudnia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r. W umowie wskazano, że wykonawca posiada odpowiednią wiedzę i doświadczenie zdobyte podczas zatrudnienia w jednej ze spółek należących do grupy kapitałowej „(...)”, dotyczące w szczególności specyfiki funkcjonowania tego typu podmiotu oraz jego potrzeb w zakresie korzystania z systemów informatycznych w danym obszarze, co pozwala mu brać czynny udział w pracach zespołu wdrożeniowego oraz udzielać informacji, porad i konsultacji w zakresie niezbędnym do sprawnego i efektywnego wdrożenia (...) w tym obszarze. Zgodnie z § 1 powyższej umowy wykonawca zobowiązał się do czynnego udziału w pracach zespołów wdrożeniowych w obszarze „contact center infolinia produktowa, badania marketingowe, windykacja” i wykonywania w oparciu o zdobytą dotychczas wiedzę i doświadczenie, prac zmierzających do sprawnego i efektywnego wdrożenia (...) w grupie kapitałowej „(...)” w powyższym obszarze.

Ubezpieczona w (...) S.A. jest koordynatorem biura handlowego, wcześniej była koordynatorem biura operacyjnego. Zajmowała się tworzeniem budżetu, monitorowaniem biura budżetu, monitorowaniem i raportowaniem wyników spółek grupy (...) S.A. Brała udział w wdrażaniu systemu (...). Na etapie analizy przedwdrożeniowej mapowała procesy opieki posprzedażnej głównie w zakresie reklamacji i zgłaszania szkód. Brała udział w procesie tylko na tym etapie. Nie testowała modułu. Będąc członkiem tego projektu głównie zajmowała się sporządzaniem notatek ze spotkań. Jej zakres obowiązków pracowniczych nie pokrywał się z zakresem obowiązków jaki miała w zakresie (...). Zawarła umowę zlecenia z firmą (...) od lutego do końca grudnia 2008 r. Spotkania były nie częściej niż raz w tygodniu, głównie w budynku (...). Mapowała procesy w programie. Spotkania te odbywały się najczęściej w godzinach popołudniowych choć zdarzało się, że były w godzinach pracy. Nie miała potrącanego wynagrodzenia gdyż charakter jej pracy był zadaniowy, musiała sobie tak organizować pracę, by to nie kolidowało z umową zlecenia. Wynagrodzenie za projekt otrzymała na początku 2009 r., po zakończeniu jej prac. Obecnie korzysta z wyników swojej pracy dla (...), gdyż jest administratorem (...). W pracy dla (...) S.A. nie zajmuje się opieką posprzedażową i reklamacjami. Ubezpieczona nie musiała mieć zgody pracodawcy, na ewentualne wyjście z pracy. Jej pracodawca wiedział że wykonuje pracę na rzecz (...).

W wyniku kontroli przeprowadzonej w okresie od 12 września 2012 r. do 21 grudnia 2012 r. przez wydział kontroli płatników składek ZUS w (...) S.A. z siedzibą we W. uznano, że ubezpieczeni wykonując umowę zlecenia w postaci prac wdrożeniowych zintegrowanego systemu informatycznego (...), wykonywali w istocie pracę na rzecz własnego pracodawcy, tj. (...) S.A., wobec powyższego zaskarżonymi decyzjami pozwany określił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia ubezpieczonych A. N., M. K., J. K., wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia na rzecz płatnika składek (...) S.A.

Grupa (...) to grupa podmiotów, w skład której wchodzi filie (...) z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz inne podmioty, w których (...) lub spółka będąca filią (...) lub akcjonariusz (...), który posiada co najmniej 20% akcji (...) posiadają bezpośrednio co najmniej 20% głosów w spółce, na zgromadzeniu wspólników, na walnym zgromadzeniu, w radzie inwestorów lub zgromadzeniu inwestorów tego podmiotu lub posiadają co najmniej 20% udziałów akcji, certyfikatów inwestycyjnych lub jednostek uczestnictwa tego podmiotu. Jako filię należy traktować również podmiot, w którym (...) lub akcjonariusz (...), który posiada co najmniej 20% akcji lub podmiot zdefiniowany wyżej jako filia dysponuje pośrednio co najmniej 51% głosów w spółce na zgromadzeniu wspólników, na walnym zgromadzeniu, w radzie inwestorów lub zgromadzeniu inwestorów tego podmiotu.

Jako pracownika lub zatrudnionego uważa się pracowników (...) lub podmiotów grupy (...) w rozumieniu przepisów kodeksu pracy, osoby świadczące (...) lub podmiotom grupy (...) usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej (w tym umowy zlecenia) oraz pracowników tymczasowych, wykonujących pracę lub usługi na rzecz (...) lub podmiotów grupy (...).

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołania wnioskodawcy są bezzasadne i nie zasługiwały na uwzględnienie, z wyjątkiem odwołania od decyzji dotyczącej A. N., które zasługiwało na uwzględnienie w części. Jak wskazał Sąd pierwszej instancji w sprawie bezsporny był stan faktyczny, sprowadzający się do zasad pracy nad (...), zawierania umów zleceń z pracownikami poszczególnych spółek wchodzących w skład grupy (...), sposobu i zasad pracy zleceniobiorców nad tym systemem i ich wynagradzania oraz wzajemnym rozliczeniu pomiędzy spółkami w związku z wprowadzeniem systemu (...).

Natomiast spór, jaki stał się przedmiotem rozpoznania w niniejszym postępowaniu sprowadzał się we dług sądu do tego, czy ubezpieczone w rzeczywistości świadczyły pracę na rzecz swojego pracodawcy, pomimo i w związku z zawarciem umów zlecenia z firmą „(...)”. W konsekwencji Sąd uznał, że należało rozstrzygnąć, czy zawarcie umów zlecenia z firmą „(...)”, których przedmiotem było wdrażanie systemu (...), który miał być następnie przekazany spółce (...) S.A. było jednak faktycznym świadczeniem pracy na rzecz pracodawcy.

Analizując tę kwestię Sąd w pierwszej kolejności zauważył, że (...) S.A. zawarła ze spółką „(...)” umowy o rozliczenie nakładów na licencje i wdrożenie systemu (...). W obu tych umowach jest określone jaki podmiot z grupy kapitałowej „(...)” i w jakich okolicznościach może korzystać z oprogramowania (...) i w jaki sposób podmioty te rozliczają się z zainteresowaną Spółką.

W ocenie Sądu pierwszej instancji z umowy o rozliczenie nakładów na licencje i wdrożenie Systemu (...) z 31 grudnia 2009 r. wynika, co należy rozumieć przez wdrożenie, czy rezultaty prac. Na podstawie tych danych Sąd stwierdził, że zleceniobiorcą do wykonywania prac nad (...) mógł być tylko pracownik spółki grupy (...). Sąd wskazał jednocześnie, że wprawdzie prace wykonywane przez ubezpieczonych nie zawsze pokrywały się z zakresem ich obowiązków pracowniczych, jednakże zdaniem sądu nie stanowiło to przeszkody do uznania, że prace te wykonywali oni dla macierzystego zakładu pracy. Jak przyjął Sąd istotnym dla oceny charakteru prawnego umów zleceń, o których mowa w przedmiotowej sprawie jest fakt utworzenia spółki „(...)” właśnie w celu wdrożenia systemu (...) a nie korzystanie w tym przedmiocie ze spółki zewnętrznej.

Sąd Okręgowy, przytaczając treść art. 8 ust. 2a, art. 18, art. 20 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że podstawą rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie była okoliczność, że w programie wdrożeniowym brały udział ubezpieczone przez podpisanie umowy zlecenia z „(...)”, który został wprowadzony przez

ich pracodawcę do użytku służbowego. Zgodnie z treścią zawartych umów ubezpieczone winny posiadać odpowiednią wiedzę i doświadczenie zdobyte podczas zatrudnienia w jednej ze spółek należących do grupy (...), dotyczące w szczególności specyfiki funkcjonowania tego typu podmiotu oraz jego potrzeb w zakresie korzystania z systemów informatycznych w każdym obszarze, co pozwala mu brać udział w pracach zespołu wdrożeniowego oraz udzielać informacji, porad i konsultacji w zakresie niezbędnym do sprawnego i efektywnego wdrożenia (...) w tym obszarze. Dalej Sąd powołał się na orzecznictwo sądowe, z którego wynika, że przesłanką decydującą o uznaniu takiej osoby za pracownika w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest to, że - będąc pracownikiem związanym stosunkiem pracy z danym pracodawcą - jednocześnie świadczy na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej, zawartej z nim lub inną osobą. W konsekwencji, nawet, gdy osoba ta (pracownik) zawarła umowę o dzieło z osobą trzecią, to pracę w jej ramach wykonuje faktycznie dla swojego pracodawcy - uzyskuje on rezultaty jej pracy (por. wyrok SN z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 259/09 LEX nr 585727; uchwała SN z 2 września 2009 r., II UZP 6/09 OSNP 2010/3-4/46; wyrok SN z 18 października 2011 r. III UK 22/11 OSNP 2012/21-22/266). W ocenie Sądu, rezultatem pracy jest nawet część projektu, jeżeli podmiot z tej części korzysta. Wykładnia przepisu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych znajduje pełne uzasadnienie w judykaturze, a w szczególności w rozstrzygnięciach Sądu Najwyższego. W uzasadnieniu uchwały z 2 września 2009 r., wydanej w sprawie II UZP 6/09 Sąd Najwyższy w sposób nie budzący wątpliwości wskazał, iż o świadczeniu pracy na rzecz własnego pracodawcy (na podstawie umowy zawartej z innym podmiotem) świadczy uzyskanie przez pracodawcę rezultatu tej pracy.

Sąd Okręgowy zwrócił również uwagę na fakt, że tak jak art. 8 ust. 2a odnosi się do szerokiego pojęcia pracodawcy, tak nie można tego odnieść do wąskiego pojęcia zakładu pracy jako jednostki zatrudniającej pracowników, chociażby nie posiadającej osobowości prawnej. Sąd zważył, że grupa kapitałowa to struktura co najmniej dwóch przedsiębiorstw, które pozostają ze sobą w związku kapitałowym. Grupa kapitałowa składa się z jednostki dominującej i jednostek zależnych (kontrolowanych przez jednostkę dominującą) bądź też stowarzyszonych. Jednostką dominującą jest spółka akcyjna, spółka z o.o. lub inna spółka kapitałowa (jawna lub komandytowa), która ma jedną bądź więcej spółek zależnych (stowarzyszonych). W Polsce jest konstrukcją mającą umocowanie i definicję prawną, m.in. na gruncie ustawy o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r. poz. 330) oraz o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r., poz. 184). W odniesieniu do nauki o zarządzaniu stanowi szczególnie przypadek holdingu. W odniesieniu do jednostki zależnej jednostką dominującą cechuje m.in. posiadanie większości z całkowitej liczby głosów w organach jednostki zależnej lub prawo decydowania w zakresie polityki finansowej i bieżącej działalności gospodarczej jednostki zależnej. W odniesieniu zaś do jednostki stowarzyszonej jednostką dominującą cechuje posiadanie od 20% do 50% głosów na walnym zgromadzeniu jednostki stowarzyszonej. Grupa kapitałowa sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe o zawartości zgodnej z zapisami ustawy o rachunkowości.

Sąd ustalił, że wszystkie ubezpieczone w niniejszej sprawie brały udział w pracach wdrożeniowych nad modułami i funkcjonalnościami, które zostały wdrożone w systemie (...) tj. A. N. - kadry i płace, M. K. - (...), J. K. - (...). Jednak umowa zawarta w dniu 26 stycznia 2009 r. pomiędzy A. N. a (...) dotyczyła udziału w pracach wdrożeniowych w obszarze HR zespół rekrutacja, tj. modułu, który nie został wdrożony w systemie (...). Mając powyższe na uwadze Sąd zważył, że przychody osiągnięte z tytułu umowy cywilnoprawnej w październiku 2009 r. przez ww. nie stanowią podstawy wymiaru składek A. N., podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek (...) S.A.

Sąd Okręgowy wskazał także, że odpowiednie zastosowanie w niniejszej sprawie ma wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach, w sprawie o sygn. akt III AUa 1922/12, w którym sąd ten orzekł, że z punktu widzenia art. 8 ust. 2a u.s.u.s., niedopuszczalne jest wykorzystywanie przez spółkę istnienia spółki zależnej, której jedynym wspólnikiem i udziałowcem jest spółka, w celu uniknięcia, z pokrzywdzeniem zainteresowanych, odprowadzenia należnych składek na sporne ubezpieczenia.

W ocenie Sądu pierwszej instancji nie budził najmniejszych wątpliwości fakt, że w ramach zawartych przez ubezpieczone spornych umów zlecenia wykonywały one pracę nie tylko na rzecz zleceniobiorcy tj. „(...)” sp. z o.o., ale przede wszystkim na rzecz odwołującej spółki (...) S.A., z którą pozostawały w stosunku pracy. Przez wykonywanie pracy na czyjąś rzecz należy rozumieć świadczenie jej w czyimś interesie. Pomimo wyodrębnienia obydwu spółek: „(...)” sp. z o.o. i (...) sp. z o.o., które jednocześnie należały do grupy kapitałowej „(...)” S.A., jako odrębnych podmiotów

prawa gospodarczego nie sposób było przyjąć, zdaniem Sądu Okręgowego, by działania podejmowane w interesie „(...)” sp. z o.o. mogły nie być jednocześnie podejmowane w interesie spółki (...) S.A., a dalej również grupy kapitałowej „(...)”. W ocenie Sądu pierwszej instancji działanie wszystkich ubezpieczonych na rzecz, czyli w dobrze pojmowanym interesie odwołującej się spółki, zapewniła ona sobie jednoznacznie poprzez umowę o rozliczenie nakładów na licencję i wdrożenie systemu (...) z firmą „(...)” sp. z o.o. Dzięki powyższej umowie spółka (...) S.A. zagwarantowała sobie osiągnięcie zysku z tego tytułu. Wobec tego twierdzenie, jakoby realizacja umów zlecenia przez ubezpieczone nie odbywała się w interesie odwołującej się spółki, to znaczy, że pośrednio nie wykonywały one pracy na jej rzecz jest nie tylko sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, ale również z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Sąd przyjął, że skoro obie spółki należały do grupy kapitałowej „(...)”, a ponadto mając na uwadze wskazaną powyżej umowę zawartą pomiędzy spółkami, to w istocie wszystkie korzyści i pożytki z działalności gospodarczej spółki „(...)” sp. z o.o. uzyskiwała odwołująca się spółka tj. (...) S.A.

Sąd ten stwierdził ponadto, że skoro w niniejszej sprawie ubezpieczone wykonywały swe czynności niewątpliwie w niepodzielnym interesie obu spółek, w sytuacji gdy na podstawie umów o pracę pozostawały w zatrudnieniu w spółce, należącej do tej samej grupy kapitałowej, co druga spółka, z którą zawierały umowy zlecenia, nie powinno budzić wątpliwości, że ubezpieczone, realizując umowy zlecenia w istocie wykonywały pracę na rzecz swego pracodawcy, w zakresie wdrożonych części (elementów) systemu.

W ocenie Sądu z analizy zgromadzonego materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że ubezpieczone były pracownikami (...) S.A., która nawiązała współpracę z osobą trzecią – (...) na podstawie umowy zlecenia. Pracodawca osób wskazanych w decyzjach, co prawda nie uzyskał profitów z uwagi na zawarcie przez nich umów zlecenia ze Spółką (...). Ubezpieczone miały wykonywać czynności wdrażające jednolity system informatyczny z uwzględnieniem systemów posiadanych przez (...) S.A. Sąd zważył, że zgodnie z umową o rozliczenie nakładów na licencję i wdrożenie systemu (...), (...) uzyskało na rzecz Spółki jako podmiotu należącego do grupy (...) prawo do korzystania (licencję) z systemu (...), której celem jest usprawnienie kompleksowego zarządzania wewnętrznymi procesami gospodarczymi zachodzącymi w podmiotach należących do grupy (...), w tym w Spółce. Sąd wskazał przy tym, że fakt, że na chwilę obecną system (...) nie został wdrożony w pozostałych spółkach grupy (...), nie przesądza o tym, że do tego finalnie nie dojdzie. Ponadto, jak wynika ze schematu organizacyjnego grupy (...), mapy wdrożeniowej, docelowego modelu (...) w grupie (...) i innych przedłożonych dokumentów, wszelkie podejmowane kroki w jednej ze spółek – córek zmierzają do ulepszenia i modelowego uformowania docelowej postaci tejże grupy. Wszystkie przedstawione w schemacie Spółki są spółkami – córkami grupy (...). A więc fakt istniejących pomiędzy nimi powiązań oznacza, że w istocie ubezpieczone pracowały na rzecz swojego pracodawcy (...) S.A.

Sąd wskazał, że z materiału dowodowego wynikało, że (...) S.A. ostatecznie skorzystała ze świadczenia wykonanego przez ubezpieczone na podstawie umów zlecenia, co zdaniem Sądu potwierdza ustalenia i pogląd w niniejszej sprawie.

Odnosząc się do wniosku pełnomocnika wnioskodawcy w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z zakresu wdrażania i funkcjonowania systemu (...) Sąd Okręgowy stwierdził, że opinia biegłego nie może być źródłem materiału faktycznego sprawy, gdyż rolą biegłego nie jest dokonywanie samodzielnych ustaleń faktycznych istotnych dla zastosowania określonej normy prawnej, ale jedynie naświetlenie wyjaśnianych okoliczności z punktu widzenia wiadomości specjalnych, przy uwzględnieniu zebranego w toku procesu i udostępnionego mu materiału sprawy. Przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie był problem prawny, a w tym zakresie biegły nie może się wypowiedzieć.

Reasumując Sąd ten wskazał, że ubezpieczone, wykonujące czynności w ramach nawiązanych umów cywilnoprawnych, wykonywały pracę na rzecz swojego pracodawcy i niekoniecznie, w ocenie Sądu, czynności te musiały pokrywać się z ich zakresem obowiązków.

Mając na uwadze powyższe Sąd pierwszej instancji zmienił w części zaskarżoną decyzję dotyczącą A. N. z przyczyn podanych na wstępie, a dalej idące odwołanie oddalił, nie znajdując podstaw do zmiany decyzji oraz z tych samych

powodów oddalił również pozostałe odwołania. Orzeczenie o kosztach Sąd wydał w oparciu o art. 98 k.p.c. oraz § 6 pkt 1, 2 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Apelację od powyższego wyroku złożył zarówno Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W., jak i wnioskodawca.

Organ rentowy, zaskarżając wyrok w części, tj. co do punktu I, zarzucił mu:

- naruszenie prawa materialnego poprzez brak zastosowania art. 8 ust. 2a, art. 18 ust. 1 i 1a, art. 20 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 81 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i błędne uznanie, że zaskarżona decyzja nr (...) winna ulec zmianie w zakresie dotyczącym października 2009 r. i tym samym błędne uznanie, że A. N., będąc pracownikiem związanym stosunkiem pracy z wnioskodawcą, nie świadczyła pracy na rzecz ww. płatnika składek, wykonując pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z „(...)” sp. z o.o., a tym samym, że do podstaw wymiaru składek na jej ubezpieczenia, z tytułu podlegania ubezpieczeniom, jako pracownik u wnioskodawcy, nie wlicza się wynagrodzenia uzyskanego w październiku 2009 r. z tytułu wykonywania umowy cywilnoprawnej zawartej z „(...)” sp. z o.o., podczas gdy prawidłowa wykładnia i zastosowanie ww. przepisów prowadzi do wniosków przeciwnych, tj. do stwierdzenia że praca ww. wykonywana była w ramach umowy cywilnoprawnej na rzecz wnioskodawcy, nie zaś na rzecz spółki „(...)”, a tym samym, że wnioskodawca jako płatnik składek winien wliczyć wynagrodzenie ubezpieczonej uzyskane z tytułu umowy cywilnoprawnej do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne z tytułu umowy o pracę;
- naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 k.p.c., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i błędną ocenę mocy i wiarygodności materiału dowodowego oraz sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności poprzez przyjęcie, że wnioskodawca nie uzyskał żadnych, nawet pośrednich korzyści z pracy A. N., realizowanej w ramach umowy cywilnoprawnej zawartej z „(...)” sp. z o.o., w zakresie wdrożenia modułu dotyczącego rekrutacji, czyli na podstawie umowy z 26 stycznia 2009 r., podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że płatnik składek takie korzyści uzyskał.

Wskazując na powyższe zarzuty organ rentowy wniósł o zmianę wyroku Sądu I instancji w całości i oddalenie odwołania w tym zakresie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych.

Spółka (...) S.A., zaskarżając wyrok w zakresie punktu II i III, zarzuciła orzeczeniu naruszenie:

- art. 8 ust. 2a ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w sytuacji, gdy z przeprowadzonych dotychczas dowodów i ze stanu faktycznego sprawy wynika, że czynności wynikające z umów zleceń zawartych ze spółką „(...)” ubezpieczone jako zleceniobiorcy wykonywały właśnie na rzecz tej spółki, a nie na rzecz płatnika składek;
- art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że przepis ten znajduje zastosowanie także w sytuacji, gdy:
  - a) pomiędzy pracodawcą danego ubezpieczonego a „(...)” sp. z o.o. nie istniała żadna zmowa mająca na celu zawarcie umów cywilnoprawnych przez „(...)” z pracownikami tego pracodawcy po to, aby zminimalizować jego obciążenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, czego potwierdzeniem jest chociażby to, że w okresie wykonywania umów cywilnoprawnych przez ubezpieczonych pracodawca nie zaniechał udzielania im podwyżek wynagrodzeń i awansów w ramach stosunku pracy,
  - b) z samych tylko efektów czynności wykonywanych przez ubezpieczonych na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych ze spółką „(...)” pracodawca ubezpieczonych nie jest w stanie w żaden sposób skorzystać,

c) efekty czynności wykonywanych przez ubezpieczonych na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych ze spółką „(...)” nie stanowią finalnego efektu, z którego może korzystać pracodawca ubezpieczonych, bowiem ów finalny efekt w postaci Zintegrowanego Systemu Informatycznego ((...)) (...) wytworzony został dopiero przez spółkę „(...)” wskutek podjęcia szeregu czynności prowadzących do powstania (...) bez udziału ubezpieczonych i innych zleceniobiorców, czyli w sytuacji, gdy nie mamy do czynienia z bezpośrednim korzystaniem przez pracodawcę z finalnego efektu (produktu) umowy cywilnoprawnej, a co najwyżej pośrednim,

d) z wytworzonego dopiero przez podmiot trzeci („(...)”) finalnego efektu w postaci (...), niebędącego wprawdzie finalnym efektem czynności ubezpieczonych i innych zleceniobiorców, może jednocześnie korzystać w takim samym zakresie nie tylko pracodawca ubezpieczonych, ale także inne podmioty niebędące pracodawcami ubezpieczonych w nieograniczonej liczbie, zarówno należące do grupy (...), jak i nienależące do grupy (...);

- art. 8 ust. 2a i art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich błędną wykładnię przyjmującą, że przychód z umowy cywilnoprawnej osiągnięty przez osobę uznawaną za pracownika na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych uwzględnia się w podstawie wymiaru składek wykazywanej przez pracodawcę tej osoby, a nie w podstawie wymiaru składek wykazywanej przez zleceniodawcę i w konsekwencji, że składkę od tak obliczonej podstawy powinien odprowadzić pracodawca, a nie zleceniodawca;
- art. 233 k.p.c. oraz art. 65 § 2 k.c. poprzez wadliwą wykładnię pkt 2 preambuły umów zleceń przyjmującą, że „(...)” sp. z o.o. zawarła umowy zlecenia z ubezpieczonymi ze względu na zatrudnienie ubezpieczonych u danego płatnika składek;
- art. 6 § 1 i § 2 k.p.c., art. 217 § 3 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c., art. 242 k.p.c. i art. 473 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu z zeznań świadka P. L. oraz pominięcie, w sytuacji braku bezpośredniego przesłuchania tego świadka, dowodu z protokołów rozpraw załączonych do pisma procesowego płatnika składek z 27 kwietnia 2015 r. zawierających zeznania tego świadka złożone w innych sprawach o analogicznym faktycznym i prawnym (e-protokół z 11 lutego 2015 r., sygn. akt III AUa 835/14, protokół pisemny z 17 kwietnia 2015 r., sygn. akt VIII U 3421/13) w sytuacji, gdy przedmiotem tych dowodów miały być okoliczności mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, które nie zostały dostatecznie wyjaśnione innymi dowodami w postaci w szczególności:
  - a. ustalenia, czy w wyniku czynności (prac) wykonywanych przez zleceniobiorców na podstawie umów zleceń zawartych z (...)sp. z o.o. powstał finalny efekt (produkt), z którego korzysta pracodawca zleceniobiorców,
  - b. ustalenia, który podmiot był końcowym odbiorcą rezultatów (efektów) czynności (prac) wykonywanych przez zleceniobiorców na podstawie umów zleceń zawartych z „(...)” sp. z o.o.: zleceniodawca (tj. (...)sp. z o.o.), czy pracodawca (tj. płatnik składek),
  - c. ustalenia, czy pracodawca zleceniobiorców mógł skorzystać z samych tylko rezultatów (efektów) czynności zleceniobiorców wykonanych przez nich w ramach umów zleceń zawartych z „(...)” sp. z o.o. oraz czy odniósł jakieś korzyści z tych czynności,
  - d. ustalenia, na czyją rzecz wykonywane były przez zleceniobiorców czynności (prace) na podstawie umów zleceń zawartych z „(...)” sp. z o.o.: na rzecz zleceniodawcy (tj. „(...)” sp. z o.o.), czy na rzecz pracodawcy (tj. płatnika składek),
  - e. ustalenia sposobu i zakresu korzystania przez pracodawcę zleceniobiorców i inne spółki z grupy (...), a także podmioty spoza grupy (...) z systemu (...) przygotowanego przez „(...)” sp. z o.o.;
- - art. 233 § 1 k.p.c. poprzez sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego materiału dowodowego, w szczególności:

- a) przyjęcie, że ubezpieczeni wykonywali czynności wynikające z umów zleceń zawartych z „(...)” sp. z o.o. na rzecz płatnika składek jako pracodawcy, w sytuacji, gdy prawidłowo ustalony stan faktyczny prowadzi do wniosku, że czynności te były wykonywane przez ubezpieczonych na rzecz „(...)”, tj. na rzecz zleceniodawcy,
- b) pominięcie rzeczywistego charakteru czynności wykonywanych przez ubezpieczonych i innych zleceniobiorców na podstawie umów zleceń zawartych z „(...)” polegających na:
- 1) ustnym przekazywaniu konsultantom informatycznym z firmy wdrożeniowej ((...) SA) informacji o modelowym (wzorcowym) przebiegu danego procesu biznesowego (gospodarczego) w celu wykonania przez tych konsultantów map tych procesów i analizy przedwdrożeniowej oraz
  - 2) testowaniu wybranych fragmentów (...),
- c) pominięcie okoliczności, że z efektów czynności wykonywanych przez ubezpieczonych i innych zleceniobiorców na podstawie umów zleceń zawartych z „(...)”, o których mowa wyżej w lit. b, pracodawca ubezpieczonych i pracodawcy innych zleceniobiorców nie byli w stanie w żaden sposób korzystać,
- d) pominięcie okoliczności, że efekty czynności wykonywanych przez ubezpieczonych i innych zleceniobiorców na podstawie umów zleceń zawartych z „(...)” nie stanowią finalnego efektu, z którego może korzystać płatnik składek i pracodawcy innych zleceniobiorców, bowiem ów finalny efekt w postaci (...), z którego może korzystać płatnik składek i pracodawcy innych zleceniobiorców wytworzony został dopiero przez „(...)” wskutek podjęcia bez udziału ubezpieczonych i innych zleceniobiorców szeregu czynności prowadzących do wdrożenia i uruchomienia (...) zarówno w spółkach z grupy (...), jak i w podmiotach spoza grupy (...),
- e) pominięcie okoliczności, że z finalnego efektu wytworzonego dopiero przez „(...)” w postaci wdrożonego (...), niebędącego wprawdzie finalnym efektem czynności ubezpieczonych i innych zleceniobiorców, może jednocześnie korzystać w takim samym zakresie nie tylko płatnik składek jako pracodawca ubezpieczonych, ale także inne podmioty niebędące pracodawcami ubezpieczonych w nieograniczonej liczbie,
- f) przyjęcie, że beneficjentem prac wykonywanych przez ubezpieczonych był ich pracodawca, w sytuacji, gdy prawidłowo ustalony stan faktyczny prowadzi do wniosku, że prace te służyły zleceniodawcy, tj. spółce „(...)” i współpracującej z nią firmie zewnętrznej („(...)” SA) do opracowania systemu (...);
- art. 2 Konstytucji poprzez wykładnię art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w sposób naruszający zasadę demokratycznego państwa prawnego, w tym zasadę proporcjonalności oraz zasadę poprawnej legislacji, albowiem prezentowana przez sąd wykładnia nakłada na płatnika składek obowiązki niemożliwe do wypełnienia w praktyce, jak i w świetle obowiązujących przepisów prawa;
  - art. 65 ust. 1 Konstytucji i wynikającą zeń zasadę wolności pracy;
  - art. 32 Konstytucji poprzez nierówne traktowanie podmiotów wykonujących umowy cywilnoprawne;
  - art. 84 i art. 217 Konstytucji poprzez domniemywanie, na podstawie nieprecyzyjnie sformułowanego przepisu prawa, tj. art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, istnienia ciężarów publicznoprawnych w odniesieniu do płatnika składek, które nie są przewidziane w ustawie;
  - art. 328 § 2 k.p.c. poprzez: (1) sformułowanie uzasadnienia zaskarżonego wyroku w sposób niepozwalający na ocenę trafności wywodów sądu I instancji co do zastosowania prawa materialnego w związku z niedostatecznie jasno ustalonym stanem faktycznym, (2) niezawarcie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku szczegółowych okoliczności i przesłanek, którymi kierował się sąd I instancji przy ustaleniu, że ubezpieczeni na podstawie umów zleceń zawartych z „(...)” sp. z o.o. wykonywali pracę na rzecz swoich pracodawców, a nie na rzecz zleceniodawcy, tj. „(...)”;

- art. 83 ust. 1 pkt. 1 i 3 i art. 38 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez oddalenie odwołania w sytuacji, gdy zaskarżona decyzja w przedmiocie podstawy wymiaru składek jest przedwczesna, bo powinna zostać poprzedzona ostateczną (prawomocną) decyzją w przedmiocie podlegania ubezpieczeniu społecznemu z tytułu umowy zlecenia, o której to decyzji mowa w art. 38 ust. 1 i art. 83 ust. 1 pkt. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Podnosząc powyższe wnioskodawca wniósł o przeprowadzenie pominiętych przez sąd I instancji dowodów z zeznań świadka P. L., z umowy licencyjnej z 7 maja 2007 r. oraz dowodu z opinii biegłego z zakresu wdrażania i funkcjonowania systemu (...) na okoliczności dokładnie wymienione w apelacji.

Na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. wniósł także o przedstawienie Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości wymagającego ustalenia:

- czy art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stosuje się także w sytuacji, gdy efekty czynności wykonywanych przez daną osobę na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z podmiotem trzecim nie stanowią finalnego efektu (produktu), z którego korzysta pracodawca tej osoby, ale ten finalny efekt (produkt), z którego korzysta pracodawca tej osoby, wytwarza dopiero podmiot trzeci z wykorzystaniem szeregu innych czynności podejmowanych już bez udziału tej osoby czyli w sytuacji, gdy nie mamy do czynienia z bezpośrednim korzystaniem przez pracodawcę z finalnego efektu (produktu) umowy cywilnoprawnej (wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z 22 stycznia 2014 r., sygn. akt VI U 662/13, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 20 lutego 2015 r., sygn. akt III AUa 835/1), a co najwyżej pośrednim;
- czy art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stosuje się także w sytuacji, gdy z wytworzonego przez podmiot trzeci finalnego efektu (produktu), o którym mowa w pkt. (1), może jednocześnie korzystać w takim samym zakresie nie tylko pracodawca osoby wykonującej czynności na podstawie umowy cywilnoprawnej, ale mogą także korzystać inne podmioty niebędące pracodawcami tej osoby, a jeżeli tak, to czy przychód osiągnięty przez tę osobę z tej umowy cywilnoprawnej zwiększa podstawę wymiaru składek tylko u pracodawcy w całości, czy też tylko w części o w jakiej części,
- czy przychód z umowy cywilnoprawnej osiągnięty przez osobę uznawaną za pracownika na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych uwzględnia się, zgodnie z art. 18 ust. 1a tej ustawy, w podstawie wymiaru składek wykazywanej przez pracodawcę tej osoby, czy zleceniodawcę i w konsekwencji, czy składkę od tak obliczonej podstawy powinien odprowadzić pracodawca, czy zleceniodawca;
- czy organ rentowy, przyjmując za materialnoprawną podstawę rozstrzygnięcia art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, powinien w pierwszej kolejności rozstrzygnąć decyzją administracyjną sam obowiązek podlegania ubezpieczeniu społecznemu, czyli wydać decyzję w przedmiocie podlegania danej osoby u pracodawcy ubezpieczeniu społecznemu z tytułu umowy cywilnoprawnej zawartej z podmiotem trzecim, o której to decyzji mowa w art. 38 ust. 1 i art. 83 ust. 1 pkt. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a dopiero po uprawomocnieniu się tej decyzji wydać decyzję w przedmiocie podstawy wymiaru składek, o której to decyzji mowa w art. 83 ust. 1 pkt. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, czy też może od razu rozstrzygnąć sprawę decyzją w przedmiocie podstawy wymiaru składek.

Wnioskodawca wniósł także o przedstawienie pytania prawnego Trybunałowi Konstytucyjnemu na podstawie art. 193 Konstytucji RP i art. 3 ustawy z 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym co do zgodności art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z art. 2, art. 32, art. 65 ust. 1, art. 84 i art. 217 Konstytucji RP.

Podnosząc powyższe, wnioskodawca wniósł o:

- zmianę wyroku w zaskarżonej części i poprzedzających go decyzji organu rentowego poprzez ustalenie, że płatnik składek nie jest zobowiązany do uwzględnienia w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne przychodów ubezpieczonej z umów cywilnoprawnych zawartych z „(...)” sp. z o.o. oraz

zasądzenie od organu rentowego na rzecz płatnika składek kosztów postępowania przed sądem I instancji zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym kosztów zastępstwa procesowego, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji ze względu na nierozpoznanie przez ten sąd istoty sprawy, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i poprzedzającej go decyzji organu rentowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Na uwzględnienie zasługuje jedynie apelacja organu rentowego, skutkując zmianą wyroku w zaskarżonej części, natomiast apelacja wnioskodawcy jest bezzasadna. Rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji jest co do znaczącej części prawidłowe, jednak wymaga korekty w zakresie dotyczącym A. N. i stwierdzenia przez Sąd Okręgowy, że przychody osiągnięte przez tą ubezpieczoną w październiku 2009 r. z tytułu umowy cywilnoprawnej nie stanowią podstawy wymiaru składek na jej ubezpieczenia jako pracownika u płatnika składek (...) S.A.

Przedmiotem sporu było ustalenie, czy ubezpieczone w ramach umów zlecenia zawartych z firmą „(...)”, w rzeczywistości świadczyły pracę na rzecz pracodawcy (...) S.A. W zakresie dotyczącym M. K., J. K. oraz częściowo A. N. Sąd pierwszej instancji prawidłowo uznał, że w sprawie znajduje zastosowanie przepis art. 8 ust. 2a ustawy 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2016.963 t.j.). Zgodnie z dyspozycją tego przepisu, za pracownika należy uznać także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Natomiast zgodnie z treścią art. 18 ust. 1a ustawy systemowej, w przypadku osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia, jeżeli umowę taką zawarły z pracodawcą, z którym pozostają w stosunku pracy lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonują pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostają w stosunku pracy, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy zlecenia. Należy również nadmienić, że, stosownie do przepisu art. 4 pkt 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne jest pracodawca - w stosunku do pracowników i osób odbywających służbę zastępczą oraz jednostka organizacyjna lub osoba fizyczna pozostająca z inną osobą fizyczną w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tej osoby ubezpieczeniami społecznymi. Jednocześnie, według art. 17 ust 1 ww. ustawy, składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe za ubezpieczonych, o których mowa w art. 16 ust. 1-3, 5, 6 i 9-12, (w tym zleceniobiorców) obliczają, rozliczają i przekazują co miesiąc do Zakładu w całości płatnicy składek. Zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a, d-i i pkt 3 i 11, stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób, z zastrzeżeniem ust. 5, 6 i 10.

Przepis art. 8 ust. 2a ustawy systemowej wprowadził wyjątek od ogólnej reguły przyjętej w art. 9 ust. 1 te samej ustawy, zgodnie z którą umowa zlecenia jest zwolniona z obowiązku ubezpieczenia społecznego w sytuacji, gdy występuje u tego samego ubezpieczonego obok umowy o pracę. Przepis art. 18 ust. 1a ustawy systemowej w stosunku do ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, nakazuje uwzględniać również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z k.c. stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło.

Płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu umowy zlecenia/świadczenia usług jest zatem pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach tej umowy zawartej z osobą trzecią (tak uchwała SN z 2 września 2009 r., II UZP 6/09, OSNP 2010/3-4/46 i wyrok SN z 22 lutego 2010 r., I UK 259/09, Lex nr 585727).

Zgodnie z poglądem SN, wyrażonym w cyt. uchwale z 2 września 2009 r., przesłanką decydującą o uznaniu za pracownika osoby świadczącej w ramach umowy zlecenia pracę na rzecz swojego pracodawcy jest to, że w ramach

takiej umowy wykonuje faktycznie pracę dla swojego pracodawcy (pracodawca uzyskuje rezultaty jej pracy). Zwrot działać „na rzecz” użyty został w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej w innym znaczeniu, niż w języku prawa, w którym działanie „na czyjąś rzecz” może się odbywać w wyniku istnienia określonej więzi prawnej (stosunku prawnego). Stosunkiem prawnym charakteryzującym się działaniem na rzecz innego podmiotu jest stosunek pracy, do którego istotnych cech należy działanie na rzecz pracodawcy (art. 22 k.p.). Również wykonujący zlecenie „działa na rzecz zleceniodawcy” (art. 734 i n. k.c.). W kontekście przepisu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej zwrot ten opisuje zatem sytuację faktyczną, w której należy zastosować konstrukcję uznania za pracownika. Jest nią istnienie trójkąta umów, tj.: umowy o pracę, umowy zlecenia między pracownikiem, a osobą trzecią i umowy o podwykonawstwo między pracodawcą i zleceniodawcą.

Pracodawca w wyniku umowy o podwykonawstwo przejmuje w ostatecznym rachunku rezultat pracy wykonanej na rzecz zleceniodawcy, przy czym następuje to w wyniku zawarcia umowy zlecenia/świadczenia usług z osobą trzecią oraz zawartej umowy cywilnoprawnej między pracodawcą i zleceniodawcą.

Sąd Apelacyjny podziela jednolite orzecznictwo SN wskazujące, że pracodawca jest płatnikiem składek nie tylko w stosunku do tych osób, które wykonują na jego rzecz pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło z nim zawartej, ale również w stosunku do osób wykonujących na jego rzecz pracę w ramach ww. umów cywilnoprawnych zawartych z osobą trzecią (tak m.in. wyrok SN z 18 października 2011 r. III UK 22/11 OSNP 2012/21-22/266).

Uwzględniając przytoczone wyżej regulacje prawne, mające w sprawie zastosowanie, jak również utrwalone stanowisko judykatury, wskazać należy, że kwestia objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi pracownika wykonującego pracę w ramach umowy zlecenia/świadczenia usług z osobą trzecią, kiedy jednocześnie związany jest umową o pracę z podmiotem, który w wyniku umowy o podwykonawstwo (lub innej umowy cywilnoprawnej o podobnym charakterze) przejmuje w ostatecznym rozrachunku rezultat pracy wykonanej na rzecz zleceniodawcy – przez pracodawcę (jako płatnika składek) nie budzi wątpliwości. W wyroku z 23 maja 2014 r., sygn. akt II UK 445/13, Lex 1475168, SN wskazał, że umowy cywilnoprawne wymienione w art. 8 ust. 2a u.s.u.s. (także w jej art. 9 ust. 1), nie stanowią samodzielnych tytułów obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym pracownika. W takiej sytuacji nie dochodzi również do zbiegu tytułów ubezpieczenia społecznego w rozumieniu art. 9 tej ustawy. Norma art. 8 ust. 2a – poprzez wykreowanie szerokiego pojęcia „pracownika” – stworzyła szeroką definicję pracowniczego tytułu obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Tytułem tym jest łączący pracodawcę z pracownikiem stosunek pracy oraz dodatkowo umowa cywilnoprawna zawarta przez pracownika z pracodawcą lub zawarta z osobą trzecią, ale wykonywana na rzecz pracodawcy. Określone hipotezą normy art. 8 ust. 2a dwie sytuacje faktyczne, w jakich może się znaleźć osoba, do której przepis ten jest adresowany (pracownik wykonujący pracę na podstawie wymienionych umów cywilnoprawnych zawartych z pracodawcą oraz umów cywilnoprawnych zawartych wprawdzie z osobą trzecią, ale gdy praca jest świadczona na rzecz pracodawcy), mają równorzędny charakter z punktu widzenia skutków opisanych dyspozycją omawianej normy prawnej. Konsekwencje prawne na gruncie ustawy systemowej, wynikające z realizacji takich umów, muszą być takie same, co oznacza, że dla celów ubezpieczeń społecznych zarówno wykonywanie pracy na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych z pracodawcą, jak i zawartych wprawdzie z osobą trzecią, ale gdy praca wykonywana jest na rzecz pracodawcy, jest traktowane tak jak świadczenie pracy w ramach klasycznego stosunku pracy łączącego jedynie pracownika z pracodawcą.

Sąd Apelacyjny, po dokonaniu szczegółowej analizy stanu faktycznego sprawy, przepisów prawa mających zastosowanie w sprawie, jak również zarzutów obu apelacji, stwierdza, że zarzuty wnioskodawcy nie zasługują na uwzględnienie, natomiast rację ma organ rentowy, że Sąd pierwszej instancji w swych ustaleniach i wnioskach dotyczących umowy z 26 stycznia 2009 r. zawartej przez A. N. z „(...)” sp. z o.o. wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 k.p.c. i popełnił błędy w rozumowaniu, zarówno w zakresie ustalonych faktów, jak też ich kwalifikacji prawnej.

Odnosząc się do powyższych kwestii wskazania wymaga, że ww. ubezpieczone, wykonujące czynności w ramach wszystkich nawiązanych przez siebie ze spółką „(...)” umów cywilnoprawnych, w tym przede wszystkim tej, zawartej przez A. N. w styczniu 2009 r., wykonywały jednocześnie pracę na rzecz swojego pracodawcy, który uzyskiwał rezultaty ich pracy. Zawarcie w tych warunkach umów cywilnoprawnych było zabiegiem oczywiście dopuszczalnym w świetle prawa, jednak zmierzającym do obniżenia kosztów pracy, obciążających wnioskodawcę, umożliwiając jednocześnie zleceniobiorczyom dodatkowe zarobkowanie. Nie było tu realnej potrzeby zawierania dodatkowych umów cywilnoprawnych. W istocie bowiem przedmiot umów obejmował wiedzę i doświadczenie, jakie ubezpieczone nabyły w związku z zatrudnieniem ich u pracodawcy. Fakt, że w przypadku A. N. nie doszło do faktycznego wdrożenia modułu, nad którym pracowała ww. ubezpieczona nie może prowadzić do odmiennych wniosków.

Należy stanowczo podkreślić, że przepis art. 8 ust. 2a ustawy systemowej stanowi o wykonywaniu pracy na rzecz pracodawcy, z którym dany ubezpieczony pozostaje w stosunku pracy, nie zaś o wykonywaniu pracy „na korzyść” tego pracodawcy, ani też „wyłącznie na rzecz” tego pracodawcy. Powyższe oznacza, że nie można wykluczyć zastosowania przepisu art. 8 ust. 2a ww. ustawy również w sytuacji, gdy pracodawca nie uzyskuje bezpośrednio korzyści z wykonywania przez ubezpieczonego pracy w ramach umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, ani też w sytuacji, gdy ubezpieczony pracę tę wykonuje zarówno na rzecz pracodawcy, jak i na rzecz podmiotu, z którym zawarł umowę agencyjną, umowę zlecenia lub zbliżoną rodzajowo umowę o świadczenie usług.

Przenosząc powyższe spostrzeżenie na stan faktyczny sprawy, wskazać należy, że jakkolwiek spółka „(...)” „firmowała” zakupiony system (...), to jednak został on przystosowany dla potrzeb (...) S.A. między innymi przy udziale ubezpieczonych, z uwzględnieniem udzielonych przez nie wskazówek. Z tego też względu praca ubezpieczonych była świadczona także na rzecz wnioskodawcy. Co więcej, obie firmy funkcjonują w ramach grupy kapitałowej „(...)”, a więc współpraca w tym zakresie miała tym bardziej skonsolidowany charakter. Istotne jest bowiem, że głównym udziałowcem spółki „(...)” jest (...) sp. z o.o., której z kolei głównym udziałowcem jest (...) S.A.

Sąd Apelacyjny przy rozpoznawaniu sprawy oceniał stan faktyczny, uwzględniając zarówno strukturę działających w ramach grupy kapitałowej firm, podstawy zatrudnienia ubezpieczonych, przedmiot umów łączących ich z wnioskodawcą oraz z firmą (...), jak również przedmiot umowy łączącej wnioskodawcę z „(...)” i nie znalazł podstaw do uwzględnienia zarzutów apelacji wnioskodawcy, zgadzając się jednocześnie z organem rentowym co do błędnego orzeczenia Sądu Okręgowego w zakresie wyżej opisanym.

Konsekwencją uznania zleceniobiorczyń za pracowników jest konieczność opłacania przez pracodawcę składek na ich ubezpieczenia społeczne.

W tym miejscu trzeba także podkreślić, że nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut apelującego wnioskodawcy naruszenia art. 6 § 1 i § 2, art. 217 § 3, art. 227, art. 233 § 1, art. 242 i art. 473 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu z zeznań świadka P. L. oraz dowodu z protokołów rozpraw załączonych do pisma procesowego płatnika składek. Należy bowiem wskazać, że zgodnie z art. 227 k.p.c. przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Na jego podstawie sąd dokonuje selekcji zgłaszanych dowodów z punktu widzenia oceny istotności okoliczności faktycznych, których wykazaniu dowody te mają służyć (tak: wyrok SN z dnia 7 maja 2014 r., sygn. akt II CSK 481/13). Sąd pierwszej instancji zgromadził w sprawie wystarczający materiał dowodowy do oceny czy można w rozpatrywanym stanie faktycznym zastosować regulację art. 8 ust. 2 a ustawy systemowej. Powołane przez wnioskodawcę dowody nie miały znaczenia dla sprawy i zmierzałyby jedynie do przedłużenia toczącego się postępowania. W okolicznościach niniejszej sprawy nie było również potrzeby uzupełnienia materiału dowodowego na etapie postępowania apelacyjnego.

Nietrafnym okazał się również zarzut ww. apelującego błędu w ustaleniach faktycznych. Błąd w ustaleniach faktycznych zachodzi wówczas, gdy dochodzi do ewidentnej sprzeczności ustaleń faktów dokonanych przez sąd z zebrany materiał dowodowy. Zarzut ten polega na wadliwych ustaleniach stanu faktycznego w porównaniu do przeprowadzonych dowodów, czyli powinien dotyczyć sytuacji, gdy ustalenie sądu w zakresie stanu faktycznego

jest nie do pogodzenia z przeprowadzonymi dowodami. Wbrew postawionemu zarzutowi ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji były zgodne z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, czemu sąd dał wyraz w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, powołując konkretne dowody, które przypisał do konkretnych ustalonych przez siebie faktów. Za niezasadne uznać należało także zarzuty dotyczące nieprawidłowego sporządzenia uzasadnienia wyroku. O uchybieniu przepisowi art. 328 § 2 k.p.c. można mówić wtedy, gdy uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia nie zawierało danych pozwalających na kontrolę tego orzeczenia (por. wyrok SN z 12 lipca 2012 r., II PK 301/11, M.P.Pr. 2012/11/588-590). Tymczasem uzasadnienie sądu pierwszej instancji w pełni czyni zadość wymogom powołanego przepisu, ponieważ zawiera wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia z powołaniem konkretnych dowodów oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Odnosząc się do wniosku pełnomocnika wnioskodawcy o przedstawienie Sądowi Najwyższemu pytania prawnego, Sąd Apelacyjny wskazuje, że zgodnie z art. 390 § 1 k.p.c., pytanie prawne kieruje się do Sądu Najwyższego, jeżeli przy rozpoznawaniu apelacji powstanie zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości. W rozpoznawanej sprawie wnioski nie zasługują na uwzględnienie, albowiem zawarte w nim pytanie prawne wykracza poza zakres pojęcia „zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości” w rozumieniu art. 390 § 1 k.p.c., ponieważ wykładnia art. 8 ust. 2a ustawy systemowej jest jednoznaczna i sąd nie powziął żadnych wątpliwości przy rozstrzygnięciu niniejszej sprawy. Należy też zaznaczyć, że nie ma podstaw dla powoływania się na wątpliwości, jeżeli w danej kwestii SN dokonał już wykładni przepisów prawa, a nie doszło do zmiany stanu prawnego ani do istotnej zmiany okoliczności faktycznych (tak postanowienie SN z 25 listopada 2005 r., I UZP 3/05, OSNP 2006 nr 15 – 16, poz. 253).

Nie zasługiwał również na uwzględnienie wnioski pełnomocnika o przedstawienie pytania prawnego Trybunałowi Konstytucyjnemu co do zgodności art. 8 ust. 2 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z art. 2, art. 32, art. 65 ust. 1, art. 84 i art. 217 Konstytucji RP. Zgodnie z art. 193 Konstytucji RP każdy sąd może przedstawić Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne, co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą, jeżeli od odpowiedzi na pytanie prawne zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem. Tylko powzięcie zasadniczych wątpliwości może uzasadniać przedstawienie TK pytania prawnego, od odpowiedzi, na które zależy rozstrzygnięcie sprawy, przy czym chodzi o uzasadnione wątpliwości sądu, a nie strony. Zgodzić się należy z poglądem Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie wyrażonym w wyroku z 1 września 2010 r., I OSK 368/10 (Lex 745224), że jeśli sąd dochodzi do przekonania, że mające zastosowanie w sprawie przepisy prawa nie naruszają Konstytucji, to przepisy te stosuje i nie musi w takim przypadku w uzasadnieniu swego orzeczenia tłumaczyć nawet przyczyn, dla których uznał dany przepis za zgodny z Konstytucją, gdyż badanie zgodności przepisów z ustawą zasadniczą nie należy do sądów i jest dokonywane jedynie na użytek konkretnej sprawy. W rozpoznawanej sprawie sąd II instancji nie miał uzasadnionych wątpliwości, co do konstytucyjności zastosowanych w sprawie przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a co za tym idzie brak było podstaw do uwzględnienia wniosku skarżącego. Jednocześnie brak było podstaw do uwzględnienia zarzutów wnioskodawcy o naruszeniu przepisu art. 2, art. 65 ust. 1, art. 32 oraz art. 84 i art. 217 Konstytucji RP.

Wobec takiego stanu sprawy sąd odwoławczy, dzieląc zarzuty apelacji organu rentowego, na mocy art. 386 § 1 k.p.c. zmienił wyrok sądu pierwszej instancji, orzekając jak w punkcie I sentencji, natomiast w punkcie II orzekł o oddaleniu apelacji wnioskodawcy w oparciu o art. 385 k.p.c. Orzeczenie kosztowe za obie instancje zawarte w pkt III sentencji wydano na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 6 pkt 2 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.).

SSA Monika Kiwiorska-Pająk SSA Irena Różańska-Dorosz SSA Robert Kuczyński

R.S.